

David Hewson

DE BINNENSTE CIRKEL

*Nic Costa moet undercover om invloedrijke leiders
en corrupte politiechefs te ontmaskeren*

ISBN 978-90-225-8417-0
ISBN 978-94-023-1121-1 (e-book)
NUR 330

Oorspronkelijke titel: *The Savage Shore*
Vertaling: Gert van Santen
Omslagontwerp: Wil Immink Design
Omslagbeeld: iStock
Zetwerk: Mat-Zet bv, Soest

© 2018 David Hewson
© 2018 Nederlandse vertaling Meulenhoff Boekerij bv, Amsterdam

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Als de staat zich niet aan de wet houdt, wat onderscheidt hem dan nog van een roversbende? En zijn roversbendes in wezen geen staatjes in het klein?

– AURELIUS AUGUSTINUS, *De stad van God*

DEEL I

Cocktails voor een dwergzijdeaapje

Fragment uit *Calabrese vertellingen*
door Constantino Bergamotti (1898-1955)
Eerste druk 1949

HOOFDSTUK IV DE GARDUÑA

In de achtste eeuw, toen de Moren over het Iberisch schiereiland heersten, leefde in een grot in de heuvels bij Córdoba een priester genaamd Apollinario, een kluizenaar. Op een dag verscheen de maagd Maria aan hem in een droom. Ze onthulde hem dat hij was voorbestemd om zijn geboorteland Spanje te bevrijden door een leger te vormen en de moslims te verdrijven uit Gods geliefde katholieke natie.

Hoewel Apollinario zich door deze goddelijke openbaring geveleid voelde, schroomde hij de taak op zich te nemen. Hij was priester, geen soldaat, laat staan generaal. De Moren waren overal. Ze waren over het algemeen goedaardige heersers. Ze tolereerden andere religies, bouwden indrukwekkende moskeeën en bibliotheken, en hadden een rijke en humane beschaving gesticht. Hoe zou een eenvoudige priester de strijd moeten aangaan met een dergelijke macht? En waarmee?

De maagd, die zijn twijfel zag, reikte hem de hand en schonk hem een zilveren armband die ze aan haar pols droeg. Toen Apollinario dit kostbare voorwerp aanraakte, wist hij dat haar kracht, die rechtstreeks van God kwam, nu ook in hem huisde. Aldus werd de Garduña opgericht, het heilige leger van Apollinario, soldaten van de nacht, strijders

die vastbesloten waren om Europa te bevrijden van de islamitische overheersing.

Met de heimelijke instemming van de Kerk groeide dit groepje godvruchtige schurken uit tot een broederschap van duizenden mannen die stuk voor stuk zwoeren de volgelingen van Allah te vernietigen, niet door bloedige confrontaties op het slagveld, maar met geheime acties, verraad en diefstal, een stiletto in het duister, de kunst van het bedriegen en elk ander crimineel instrument dat ter beschikking stond, want aangezien de Arabieren heidenen waren, verdienden ze geen genade of vergeving.

Door de eeuwen heen verzamelde de Garduña stilaan steeds meer gelijkgestemden voor zijn zaak en bekwaamden de leden zich in hun vaardigheden als bandieten en bloedvergieters. Ze moordden, verkrachtten, roofden en plunderden. Daarbij doodden ze moslims en joden, maar ook christenen die zich tegen hen verzetten, waarna ze vergeving voor hun zonden vroegen – en kregen.

Rond 1670 begon de inquisitie, die zo gretig van hun talenten gebruik had gemaakt, zich tegen haar loyale dienaren te keren en hen als een schadelijk crimineel element te beschouwen dat zelfs voor het wereldlijk gezag van het Vaticaan een bedreiging vormde. Duizenden trouwe leden werden gearresteerd, overal in Spanje. Velen van hen werden geëxecuteerd, en van de rest werden de huizen en de bezittingen afgenomen. Ze werden in bedompte kerkers gegooid en hun gezinnen vervielen in armoede en stierven de hongerdood. Apollinario's overgebleven volgelingen vluchtten de heuvels in, waar ze vandaan kwamen. Ze hielden hun identiteit zo goed mogelijk verborgen en wisten te overleven dankzij de enige talenten waarover ze beschikten.

Drie van de dapperste, de Catalaanse broers Osso, Mastrosso en Carcagnosso, kwamen in de val te zitten in de stad Barcelona toen ze op soldaten van de koning stuitten die zich tussen hen en hun thuis in de bergen hadden opgesteld, wetende dat ze de ultieme trofee vormden omdat ze in het bezit waren van Apollinario's kostbare zilveren armband die de priester was geschonken door de Heilige Maagd. In het holst van de nacht wisten de broers echter aan de soldaten van de inquisitie te ontsnappen door in de haven een gammele visserssloep te

stelen en zich over te leveren aan de genade van de golven. Dit gebeurde in november 1673, aan het begin van een strenge winter die de gehele Middellandse Zee in zijn greep had. Een winter gedurende welke de wateren bij Syracuse bevroren, terwijl op de brede boulevards in Alexandrië bedelaars stierven in de bittere kou en de Tempelberg in Jeruzalem weken achtereen met sneeuw was bedekt.

De broers gaven alles om hun bootje onder controle te houden op de woeste Iberische zee in de hoop veilig Mallorca te bereiken, waar enkele van hun Garduña-broeders hun toevlucht hadden gezocht in Palma. Ze waren geen varengasten, maar leefden van diefstal en wisten niets van navigatie of zeevaart. De storm was zo hevig dat hun krakkemikkige bootje acht lange dagen en nachten een speelbal was van de golven. De jonge mannen verzwakten en vreesden in hun wanhoop dat ze het leven zouden laten in de koude, grauwe zee, en om beurten hielden ze de heilige armband van Maria tegen hun borst gedrukt, biddend om verlossing.

Misschien luisterde de Heilige Maagd, ondanks het noodweer. Uitgehongerd en de waanzin nabij strandde het drietal uiteindelijk op Sardinië, in de buurt van de stad Cagliari. Het eiland was in elk geval bij wet nog trouw aan het koninkrijk Castilië, en men sprak er hun taal, het Catalaans.

Toch was dit niet het echte Spanje. Ze bevonden zich aan de oostgrens, dicht bij een mythische wereld van piraten en bandieten, dieven en schurken: de Achterste Zee van de Joden, de Mesogeios van Homerus, de Mare Nostrum. Ze traden in de voetsporen van veel anderen zoals zij: de Vikingen en de Noormannen, de Turken en de Saracenen – en de grootste rovers van allemaal, de Romeinen.

Daar, op onbekend terrein, manifesteerden deze drie broers zich als een nieuwe Garduña. Ze logen, bedrogen en stalen, maar nu van de rijke en barbaarse Sardijnse edelen. Hun vermogen groeide. Hun middelen vermeerderden zich. Al snel beseften ze dat één eiland te klein was voor drie mannen met zoveel ambitie en talent. Ze wisten dat er maar één alternatief was voor verdeeldheid en de dood: ze moesten hun eigen weg gaan. Met veel tranen en omhelzingen namen ze afscheid van elkaar en gingen op reis om op eigen kracht hun for-

tuin te maken, Mastrosso naar Napels, Osso naar Sicilië en Carcagnosso naar Reggio in Calabrië, in de teen van de Italiaanse laars.

Wat volgt is de geschiedenis van het zuiden, Garibaldi's Mezzogiorno, geschreven met het bloed dat werd vergoten door deze drie broers uit Spanje en degenen die na hen kwamen. In Napels vestigde Mastrosso de broederschap die bekend kwam te staan als de Camorra. De naam is afkomstig van 'capo morra', leider van een bedrieglijk straatspel waarbij onschuldigen hun loon afhandig wordt gemaakt. Dit betekende echter niet dat de Camorra zich lang onledig hield met dergelijke beuzelarijen om een grijpstuiver.

In Palermo volgde Osso een soortgelijk pad. Zijn organisatie kreeg de naam Cosa Nostra, of maffia, waarvan de oorsprong door velen wordt aangevochten en wellicht zelfs onmogelijk te achterhalen valt.

De derde broer, Carcagnosso, maakte de langste en moeilijkste reis van allemaal, naar het kale, troosteloze land aan de voet van de Aspromonte, het laatste overgebleven stukje van het oude Griekenland in Italië. Met zijn zonen vestigde hij de 'Ndrangheta, en hier is de etymologie helder: de Griekse *andragathia*, hetgeen betekent 'zij die vervuld zijn van een robuuste goedheid'.

Het lag voor de hand dat ze de oude taal van het oostelijke Middellandse Zeegebied kozen om zichzelf te omschrijven. Calabrië is tenslotte het moderne gezicht van Magna Graecia, 'Groot Griekenland'. De taal van Aristoteles en Demosthenes blijft in onze lokale dialecten duidelijker hoorbaar dan in het demotisch Grieks, dat tegenwoordig aan de andere kant van de Ionische Zee wordt gesproken.

'Ndrangheta.

Vreemd, ondoordringbaar, onuitspreekbaar, angstaanjagend. De naam 'mannen van eer' leek gemaakt voor de zonen van Carcagnosso die Calabrië in bezit namen, haar woeste bergketens en haar primitieve aanlegplaatsen en vissershavens bevolkten en een zekere beschaving brachten naar een verarmd en verwaarloosd achterland waarvoor Rome, Florence en Milaan de neus ophaalden.

De maffia werd hebzuchtig en zocht roem en rijkdom in Amerika. Inmiddels vlogen de leden van de Camorra elkaar in de haren, waardoor de organisatie corrupt en onbetrouwbaar werd. Alleen de

'Ndrangheta bleef trouw aan de Garduña, aan de drie vaders en aan niemand anders, en hun bloedlijn bleef zuiver, van generatie op generatie.

Volgens oude vrouwtjes in de bergen zou ergens in de rotsachtige, koude heuvels van Aspromonte een grot zijn met daarin de zilveren armband die de maagd Maria in de buurt van Córdoba aan de schuchtere priester Apollinario had geschonken, ergens in een ver verleden, toen in Andalusië de muezzin opriep tot het gebed en de gregoriaanse zang van de Heilige Kerk nergens werd gehoord. En bij het altaar in deze geheime schuilplaats bevindt zich de graftombe van Apollinario's trouwe volgeling Carcagnosso.

Een sprookje voor kinderen? Het is mogelijk. Dus wellicht maakt dit verhaal niet werkelijk deel uit van de geschiedenis. Onbetwistbaar is echter het feit dat alleen in Calabrië de geest van de Garduña voortleeft onder de 'mannen van eer'. Deze mannen doen nog steeds hun werk, in alle stilte, en ze verlangen alleen trouw, gehoorzaamheid en datgene wat hun toekomt, want ze zijn, zoals de Grieken vóór hen, besmet met de geest van het land, dat woest en vrij is, en zelfs voor de tijd onoverwinnelijk.

Op een smoorhete nazomermiddag om drie uur zat Emmanuel Akindele achter de toog van de Zanzibar en gaf het dwergzijdeaapje Jackson zijn eerste straffe cocktail van die dag.

De voorafgaande lente was Emmanuel als schriële, pezige, dertigjarige gered voor de kust van Lampedusa. Het had hem tweeduizend dollar gekost om de Libische mensensmokkelaars te betalen, vrijwel het complete vermogen van zijn familie, die in een krottenwijk in Lagos woonde. Hij had gevreesd het er niet levend af te brengen, maar toen was het Rode Kruis-schip verschenen dat hem uit zee had gehaald, een zee zo koud dat zijn gebeente van ijs had geleken.

In het ‘leven’ dat hij nu leidde bracht hij zijn tijd door met dit meelijwekkende, valse diertje, een miezerig hoopje botten en haar, amper zo groot als een kat. Een hulpeloos schepsel in een roestige metalen kooi dat het waarschijnlijk niet lang meer zou maken. Jackson stak steeds opnieuw een mager armpje tussen de tralies door met in zijn hand een groezelig shotglas. Een aan alcohol verslaafde aap. Emmanuel vroeg zich wel eens af of hij niet beter zijn eigen zintuigen kon afstoppen in plaats van die van het dier.

Hij had Jackson geërfd toen de baas hem negen maanden geleden in de Zanzibar had neergezet omdat hij – zoals de benedeleden dat noemden – promotie had gemaakt na een tijdje goedkope namaakmerktassen te hebben verkocht aan toeristen op het strand van Locri. Het diertje maakte deel uit van het meubilair in het claustrofobische kroegje zonder ramen, evenals de Playboy-flipperkast, de prullerige

schilderijen van Marilyn Monroe en de satelliet-tv met illegale smartcard voor het ontvangen van internationale sportzenders waarvoor je normaal gesproken moest betalen.

Hij had overwogen het aapje zijn vrijheid te schenken. De auto te pakken, de grauwe, naar alle kanten uitgroeïende stad achter zich te laten en een binnenweg te nemen naar de verlate heuvels die oprezen achter de kust. De spaarzame stukjes bruine, mistroostige vegetatie herinnerden hem aan het platteland thuis. Hij zag zich in gedachten de kooi al uit de kofferbak halen, waarna het broodmagere, zieke dier-tje weg zou strompelen, de dorre, kale voetheuvels van de Aspromonte in, de uitgestrekte bergformatie die in het puntje van de Italiaanse laars oprees als de gebochelde rug van een slapende reus.

Jackson zou binnen enkele uren het loodje leggen, hooguit na een dag. Wat in deze troosteloze wildernis niet zijn oorsprong had, overleefde het niet. Voor sommige dingen was de reis ernaartoe al te veel. De mannen die hem in dienst hadden genomen – leden van de Calabrese maffia, de 'Ndrangheta – zagen het woeste gebied vol slangen, spinnen en, zo werd gezegd, zelfs wolven, als hun natuurlijke habitat. Het ergste wat je hier kon overkomen was als je gezegd werd dat je een 'wandeling in de heuvels' ging maken. Dan wist je zeker dat je niet meer terugkwam. De maffia nam er zijn slachtoffers mee naartoe. Ze verborgen er de mannen en vrouwen die ze voor geld ontvoerden en sneden hen een vinger of een oor af als het nodig was om wat extra druk uit te oefenen. Zelfs leven in een kooi, smeken om een drankje en uitgelachen worden door het schorem dat de Zanzibar doorgaans bevolkte was beter dan achtergelaten worden in die woeste, onherbergzame uitgestrektheid van troosteloze rotsen en doornstruiken.

De bar was leeg, zoals meestal 's middags rond deze tijd. De klanten kwamen pas om een uur of vijf, en ze bleven niet hangen als ze hun zaken hadden afgehandeld. Hij had bier en wijn en merkloze flessen sterke drank waarmee hij in een handomdraai goedkope cocktails kon maken. Er waren zelfs wat panini en verpakte kaas en vleeswaren uit de supermarkt voor het geval deze of gene trek zou krijgen. Niet dat dat er werkelijk toe deed. De Zanzibar was een geheime handelsmarkt, en hij was de inschikkelijke gastheer. Hij hoefde alleen zijn klanten

maar te bedienen, verder niets, en het was al helemaal niet de bedoeling dat hij naar ze luisterde, want dat zou wel eens levensgevaarlijk kunnen blijken.

Dit eenzame kroegje – een bedompte, omgebouwde opslagruimte in een achterafbuurtje van het uitwoekerende Reggio – deed dienst als illegale effectenbeurs waar soms deals van miljoenen dollars werden gesloten bij een paar glazen warme negroni en met een handdruk. Op vijf minuten lopen over een smalle industrieweg bevond zich de haven, waar grote en kleine schepen, al dan niet legaal, kwamen en gingen via de Straat van Messina, langs Sicilië, om vervolgens Europa te verlaten. Sommige voeren naar het oosten, naar de Balkan, Turkije en verder, en ze kwamen terug met narcotica, asielzoekers, vrouwen en goedkope arbeidskrachten voor de zwarte markt. Andere gingen naar het zuiden, naar Afrika, zijn continent, dat, en dat zei hij regelmatig tegen zichzelf, dichterbij Reggio lag dan Rome. Voor zover hij dat kon beoordelen, kwamen die schepen met min of meer dezelfde zaken terug, maar alleen in een andere kleur en met een nóg perverser prijskaartje.

Soms vond de handelswaar zijn weg naar de Zanzibar. Hij vond dat geen prettig idee. De dope die in de voorraadkamer was verstopt kon hem een jarenlange gevangenisstraf opleveren, hoewel hij na de verkoop ervan geen cent van de opbrengst te zien kreeg. De mannen en vrouwen die hij soms moest verbergen... Hij was gewend geraakt aan de blik in hun ogen, een mengeling van angst en zelfhaat. Ze waren net als hij naïef en vertwijfeld, maar hoopvol aan de reis naar Europa begonnen, gewoon op zoek naar wat voor elk mens een recht zou moeten zijn: een enigszins respectabele manier om een fatsoenlijk bestaan op te bouwen.

Die droom eindigde in de achterbuurten van Reggio, waar de schellen hen uiteindelijk van de ogen vielen. De onmiskenbare angst in de gezichten van de vrouwen was het ergst. Ze gebruikten hen nooit om neptassen aan toeristen te verkopen of zakjes met dope af te leveren bij de dealers. Ze waren hier maar om één reden.

Hij haatte de Zanzibar en het groezelige kamertje erboven, dat niet eens een raam had en waar hij gedwongen was te wonen. Als hij weer thuis was – niet rijk, maar ook niet meer straatarm – zou hij de waar-

heid van de daken schreeuwen. Over de mannen die je overhaalden je familie te verlaten, die je gouden bergen beloofden terwijl jij als een goedgelovige idioot in de deuropening van je armoedige hutje stond. Die leugenachtige honden waren geen haar beter dan de missionarissen van weleer en de meedogenloze slavendrijvers van de blanke ondernemingen. Met één hand lieten ze je kraaltjes en spiegeltjes zien terwijl ze in de andere, verborgen achter hun rug, de verraderlijke instrumenten van de onderwerping hielden: een geweer en een bijbel.

Europa was geen plek voor mensen als hij.

Die boodschap zou hij op korte termijn overbrengen. Emmanuel was doodsbang, maar tegelijkertijd trots op het feit dat hij er de afgelopen maanden in was geslaagd wat geld achter te houden van de kleine bedragen die bij de Zanzibar over de toog gingen. Binnenkort zou hij genoeg hebben gespaard voor een enkele reis economyclass terug naar Lagos. Hij had besloten via een omweg te gaan, van Catania op Sicilië via Boekarest naar Addis Abeba en dan naar huis. Hij durfde geen directe vlucht te nemen vanuit Rome. De mannen van Aspromonte zouden pisnijdig zijn, want stelen van hen was het ergste wat je kon doen. Het betekende zonder pardon je doodvonnis en je werd ter plekke geliquideerd. Ze hadden overal in Italië mensen, misschien zelfs daarbuiten, hoewel hij daar liever niet over nadacht. Emmanuel had zijn uiterste best gedaan om zich ervan te overtuigen dat hij, zodra hij op Sicilië in het vliegtuig zat en op weg was naar een kort verblijf in Roemenië, voorgoed van ze verlost zou zijn. Dat was wat hij boven alles wilde.

Het dwergzijdeaapje haalde hem uit zijn dagdroom door met zijn shotglas langs de tralies van zijn kooi te ratelen.

‘Stom beest,’ snauwde Emmanuel. Hij trok het glas weg en gooide het dier wat verse pinda’s toe. Jackson krijsde furieus, sprong met ontblote gele tanden tegen de tralies en keek hem woest aan met zijn uitzinnige ogen. ‘Eet wat, anders breng ik je hoogstpersoonlijk naar Aspromonte. Dan kun je daar met de wolven gaan spelen. Kijken wie de sterkste is.’

Het krijsen bleef onafgebroken doorgaan. Hij had het al zo vaak

meegemaakt. Het dier zou het niet opgeven. Het had geen reden om dat te doen.

Emmanuel slaakte een zucht, vulde het shotglas met drank – een goedkope imitatie-gin die in een originele fles was geschonken. Niet dat zijn klanten het verschil niet proefden. Hij stak het glas door de tralies en trok zo snel hij kon zijn vingers terug. Het dier had scherpe tanden en klauwen en maakte daar graag gebruik van. Hij wist niet waarom hij medelijden met Jackson had. Of eigenlijk wist hij het wel. Hij gaf het alleen niet graag toe. Hij zag zichzelf in die holle, troosteloze ogen. Het was puur zelfmedelijden, en Emmanuel, een trotse, onafhankelijke man die alleen uit Nigeria was weggegaan om zijn familie thuis een beter leven te geven, walgde van die eigenschap, vooral bij zichzelf.

Toch zorgde het dwergzijdeaapje voor vermaak bij zijn klanten. Een gekooid dier dat geen kant op kon, verslaafd aan alcohol. Een dier dat zelfs een sigaret zou roken – of iets sterkers, als het daartoe de kans kreeg. Dit was Europa. Zelfs in de meest obscure tent in Lagos verlaagden de mensen zich niet tot dit soort smerige spelletjes.

De zware voordeur van de bar ging open en er kwamen twee gestalten binnen. De Nigeriaan kneep zijn ogen even samen tegen het naar binnen vallende zonlicht om te zien wie het waren.

Een van hen – een grote man, hij was enorm – sloot de deur behoedzaam terwijl hij het bordje aan de voorkant omdraaide zodat er nu GESLOTEN stond.

Jackson het dwergzijdeaapje keek ook naar hen. Hij leegde zijn shotglas en stak het tussen de tralies door om het opnieuw te laten vullen. Het fragiele armpje van het schepsel beefde. Emmanuel vroeg zich af of het de drank was of iets anders.

‘Kan ik u misschien...’ begon hij, en zweeg toen.

Ze hadden zich omgedraaid, en nu herinnerde hij zich wat Rocco, de baas van Aspromonte, nog maar twee uur geleden had gezegd.

Dit waren de mannen naar wie hij moest uitkijken. Ze waren allebei van middelbare leeftijd en droegen dikke winterjassen, hoewel het buiten bloedheet was. De grote man was zwaar en gespierd en had een gezicht met een lelijk litteken dat in het verleden waarschijnlijk een